

ZAKAJ JE V SLOVENIJI V ČASU PANDEMIJE GOSPODARSTVO TAKO USPEŠNO?

Odgovor na zastavljeno vprašanje je težko najti. Še posebno, če poslušamo politike. Nekoliko boljše pojasnilo in predstavo dobimo, če poslušamo ekonomiste in gospodarstvenike.

Gospodarska rast je vsekakor osnovni pokazatelj zdravja gospodarstva, družbe ali države. Brez tega dolgoročno ne more obstajati niti podjetje niti država. Merilo je rast bruto domačega proizvoda na prebivalca.

Vemo, da gospodarski razvoj in gospodarsko rast najbolj spodbujajo potrošnja prebivalstva in investicije v infrastrukturo. Toda samo to je premalo, vsaj na dolgi rok.

Ekonomski strokovnjaki navajajo več različnih dejavnikov, ki so pomembni za gospodarsko rast.

Med njimi so najpomembnejši ljudje, njihovo znanje, motiviranost, disciplina, inovativnost in drugo. Prav gotovo se je na področju človeških virov pri nas v zadnjih desetletjih naredilo veliko. Imamo izjemno veliko izobraženih ljudi. Imamo zelo veliko podjetij, ki dodatno izobražujejo zaposlene, jih na različne načine stimulatивно nagradjujejo, motivirajo in spodbujajo ter seveda tudi vzgajajo k disciplini in pripadnosti podjetju.

Zelo pomemben dejavnik za gospodarsko rast so naravni viri. Teh v Sloveniji ni prav veliko. Nekateri govorijo, da sta naša največja naravna vira gozd in pitna voda. Noben od teh virov pri nas ni dobro uporabljen, noben dobro izkoriščen in zato noben ne prispeva prav veliko h gospodarski rasti. Tu so rezerve velike.

Tudi kapital je pomemben dejavnik za razvoj gospodarstva. V Sloveniji se je višina kapitala na prebivalca v zadnjih letih zelo povečala. Po eni strani smo varčni, kar je dobro, po drugi pa varčujemo v bankah, kar je slabo. Pametni in nekoliko bolj v tveganost usmerjeni ljudje bi vlagali v delnice uspešnih podjetij, v sklade in podobno. Če pa imamo Slovenci skoraj 30 milijard evrov privarčevanega denarja,

ki leži kot mrtev kapital, bi tudi država morala kaj narediti in ljudi spodbuditi k vlaganju. Na primer: zakaj ne bi država odprla sklada za vlaganje, na primer za nove investicije, v katerega bi ljudje lahko polagali svoj denar, ki bi se s časom oplemenitil. Država bi morala jamčiti samo za osnovni kapital, da bi ljudje dobili zaupanje. Donosnost na vloženi kapital pa bi bila odvisna od tržnih razmer.

Še en dejavnik bomo omenili, ki je za nas tehnike zelo pomemben in je v Sloveniji v zadnjih letih precej napredoval. To je tehnološki dejavnik, ki govori o inovacijah, patentih in izboljšavah v sami proizvodnji in o dvigu produktivnosti. To je po naši oceni najpomembnejši dejavnik, ki dolgoročno zagotavlja stabilno rast gospodarstva. Prav ta dejavnik nam omogoča, da ogromno izdelkov izvozimo na zahtevna tržišča. Ti trgi nam po eni strani omogočajo nadaljnji razvoj in nas po drugi silijo k izboljšavam in napredku.

Pri tem pa ne smemo zanemariti davčne politike, ki v Sloveniji ni najbolj prijazna, in pandemije, ki je ravno tako zaradi slovenske trme, to je necepljenosti, lahko velika ovira za gospodarsko rast.

Posebna težava v Sloveniji so davki na zasluženi denar. Kaj so pravični davki? Tudi ta odgovor je težko dati. Verjetno so bolj pošteni davki na kapital in dediščino kot pa na osebni dohodek. Če danes nekdo v slovenskem podjetju v bruto znesku zasluži 10.000 evrov na mesec, mora skoraj polovico dati državi. Če pa nekdo od pokojnih sorodnikov podeduje 10.000 evrov, mu ta vrednost skoraj v celoti ostane. To pomeni, da mora nekdo, ki je priden in veliko dela, plačevati državi, drugi, ki se je rodil pod srečno zvezdo, da deduje, pa mu ni potrebno.

Kateri zgoraj naštetih dejavniki so trenutno v Sloveniji najpomembnejši za gospodarski razvoj? To so prav gotovo investicije v infrastrukturo, človeški viri in tehnološki razvoj. Dolgoročno pa sta najkvalitetnejša slednja dva. In prav tega bi se morala politika zavedati. Samo tehniki, naravoslovci in podjetniki lahko zagotavljajo stalno gospodarsko rast, dvig standarda in večjo blaginjo. Mnogi se s tem ne strinjajo, pa naj to nestrinjanje argumentirajo, če imajo argumente?

Kako pa bo v bodoče? Organizacije, kot so UMAR, OECD, GZS in druge, imajo za Slovenijo optimistične napovedi. Upam, da se bodo uresničile.

Tisti, ki poznamo slovensko gospodarstvo, drobno obrt, mala podjetja, podjetnike, tehniški razvojni kader v podjetjih, smo prepričani, da bomo uspešni tudi v bodoče. Edini pogoj je, da država to omogoči, da naredi vitko državno upravo in zniža davke na osebne dohodke.

Janez Tušek